

ZARZĄDZENIE NR 175/2011

Wójta Gminy Koszęcin z dnia 30-12-2011

Na podstawie art.68 ust.pkt.7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U z 2009r. Nr 157 poz.1240) oraz art.,.33 ust.3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2002r. Nr 142 poz. 1591 z póź. zm.) oraz Nr 44/2011 z dnia 22.04.2011 w sprawie wprowadzenia zasad funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Koszęcin

Zarządzam co następuje:

§ 1.

Wprowadzam procedury zarządzania ryzykiem w Urzędzie Gminy Koszęcin. Procedury stanowią załącznik nr 1 do zarządzenie.

§ 2.

Powierzam wykonanie niniejszego zarządzenia Sekretarzowi Gminy.

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WOJTA GMINY
mgr inż. Grzegorz Ziaja

PROCEDURY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W URZĘDZIE GMINY KOSZĘCIN

W celu zapewnienia realizacji Zarządzenia Wójta Gminy Koszęcin w sprawie organizacji kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Koszęcin wprowadzam do stosowania procedury zarządzania ryzykiem.

§ 1.

Proces zarządzania ryzykiem składa się z następujących etapów:

1. Identyfikacja ryzyka

W Urzędzie identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu ryzyka zagrażającego poszczególnym działaniom określonym w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu. Podczas identyfikacji ryzyka należy przeanalizować określone w dokumentach zakresy czynności poszczególnych pracowników oraz zagrożenia związane z ich realizacją wraz z wewnętrznymi i zewnętrznymi przyczynami oraz możliwymi scenariuszami rozwoju zdarzeń.

2. Analiza ryzyka

Zidentyfikowane ryzyko należy poddać analizie. W ramach analizy ryzyka następuje określenie przyczyn i skutków zidentyfikowanego ryzyka. Dla każdego zidentyfikowanego ryzyka określa się zewnętrzne i wewnętrzne okoliczności wystąpienia czynu zabronionego podczas realizacji obowiązków na stanowisku pracy.

a) Ustala się 4 stopnie wystąpienia czynu zabronionego:

- stopień 1 - brak możliwości wystąpienia czynu zabronionego.
- stopień 2 - mała (znikoma) możliwość wystąpienia czynu zabronionego.
- stopień 3 - średnia (prawdopodobna) możliwość wystąpienia czynu zabronionego.
- stopień 4- duża (realna) możliwość wystąpienia czynu zabronionego.

b) Ustala się następujące kroki zapobiegawcze:

- w przypadku zidentyfikowania ryzyka stopnia 1 - brak działań koniecznych
- w przypadku zidentyfikowania ryzyka stopnia 2 - wzmocnienie nadzoru nad pracownikiem merytorycznym przez bezpośredniego przełożonego

- w przypadku zidentyfikowania ryzyka stopnia 3 - wzmocnienie nadzoru nad pracownikiem merytorycznym przez bezpośredniego przełożonego oraz wskazanie zagrożonego obszaru do objęcia planem kontroli wewnętrznej
- w przypadku zidentyfikowania ryzyka stopnia 4 - intensywny nadzór nad pracownikiem merytorycznym przez bezpośredniego przełożonego, wskazanie zagrożonego obszaru do objęcia planem kontroli wewnętrznej w pierwszej kolejności, skierowanie pracownika na stosowne szkolenia w celu wyeliminowania działań zabronionych w obszarze zagrożonym.

c) Ustala się następujące obszary ryzyka:

- ryzyko finansowe,
- ryzyko dotyczące zasobów ludzkich,
- ryzyko działalności, ryzyko zewnętrzne.

3. Monitoring ryzyka.

Monitoring ryzyka obejmuje:

- przynajmniej raz w roku wykonanie przeglądu, w celu określenia czy pojawiły się nowe ryzyka i czy uległy zmianie dotychczasowe,
- zapewnienie skuteczności dotychczasowych mechanizmów kontroli,
- monitorowanie rozwoju uzgodnionych działań w zakresie zarządzania ryzykiem.

§2

1. Czynności w zakresie zarządzania ryzykiem w Urzędzie Gminy Koszęcin obowiązani są wykonywać wszyscy pracownicy na stanowiskach urzędniczych w odniesieniu do realizowanych obowiązków, na podstawie formularza oceny ryzyka stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego procedur.

2. Pracownicy na stanowiskach kierowniczych urzędniczych dokonują oceny ryzyka w odniesieniu do właściwych pracowników w zakresie sprawowanego nadzoru do końca stycznia każdego roku.

§3

1. Wyniki przeprowadzonej analizy stanowią podstawę do podjęcia dyskusji w przedmiotowym zakresie w czasie narady zorganizowanej przez Wójta Gminy w miesiącu lutym każdego roku.

2. Omówienie dokonanych ustaleń w przedmiocie oceny ryzyka prowadzić ma do ustalenia działań koniecznych do podjęcia w celu poprawy funkcjonowania Urzędu.

3. Kompleksowe wyniki w przedmiocie oceny ryzyka oraz zalecenia i wnioski pokontrolne spisuje się w protokole z przeprowadzonej narady.

4. O podjętych zaleceniach Sekretarz Gminy informuje pracowników Urzędu w czasie narady z pracownikami w miesiącu lutym każdego roku.

1. Przykładowe obszary ryzyka

Poniższa tabela przedstawia przykładowe obszary ryzyka wraz z przykładami dotyczącymi jego możliwych źródeł oraz skutków. Tabela nie określa zamkniętego katalogu ryzyka.

Ryzyko finansowe	
Budżetowe	Związane z planowaniem dochodów i wydatków, dostępnością środków publicznych na rachunku, dokonywaniem wydatków i pobieraniem dochodów
Oszustwa i kradzieży	Związane ze stratą środków rzeczowych i finansowych będącą wynikiem przestępstwa lub wykroczenia.
Podlegające ubezpieczeniu	Związane ze stratami finansowymi, które mogą być przedmiotem ubezpieczenia np. ryzyko pożaru, wypadku.
Zamówień publicznych i zlecenia zadań publicznych	Związane z podejmowaniem decyzji oraz udzielaniem zamówień publicznych lub zlecaniem zadań publicznych innym podmiotom np. ryzyko naruszenia zasad, form lub trybu ustawy o zamówieniach publicznych.
Odpowiedzialności finansowej	Związane z obowiązkiem zapłaty kwot pieniężnych tytułem np. odszkodowań, odsetek karnych, kosztów procesowych.
Realizacja programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej	Związane z wystąpieniem nieprawidłowości przy wykorzystaniu środków z Unii Europejskiej.
Ryzyko dotyczące zasobów ludzkich	
Pracowników	Związane z liczebnością i kompetencjami pracowników, szkoleniami, wprowadzenie nowych zadań bez zabezpieczenia kadrowego.
BHP	Związane z bezpieczeństwem warunków pracy i wypadkami przy pracy.
Ryzyko działalności	
Regulacji wewnętrznych	Związane z istnieniem i aktualnością regulacji wewnętrznych.
Organizacji i podejmowania decyzji	Związane ze strukturą organizacyjną, organizacją pracy oraz przekazywaniem obowiązków i uprawnień np. ryzyko nieprecyzyjnie określonych zakresów obowiązków, ryzyko braku formalnie powierzonych obowiązków, ryzyko nieodpowiedniej struktury organizacyjnej, ryzyko nieprawidłowo wydanej decyzji, zapewnienie terminowego ogłaszania aktów normatywnych, w tym przepisów prawa miejscowego.
Kontroli funkcjonalnej i samooceny	Związane z funkcjonowaniem systemu kontroli zarządczej np. ryzyko niedostatecznej kontroli, ryzyko nieskutecznych mechanizmów kontrolnych.
Informacji	Związane z jakością informacji na podstawie, których podejmowane są decyzje np. ryzyko braku komunikacji wewnętrznej.
Wizerunku	Związane z wizerunkiem Urzędu np. ryzyko negatywnych opinii i artykułów w prasie.
Systemów informatycznych	Związane z używanymi w Urzędzie oraz jednostce organizacyjnej systemami i programami informatycznymi oraz ochroną danych w sieci np. ryzyko awarii systemu, ryzyko dostępu do danych przez nieuprawnione osoby, ryzyko niekontrolowanej modyfikacji danych.
Ryzyko zewnętrzne	
Infrastruktury	Związane z infrastrukturą np. wyposażeniem, bazą lokalową, środkami transportu i środkami łączności.
Gospodarcze	Związane z czynnikami ekonomicznymi np. kursy walut, inflacja.
Środowiska prawnego	Związane ze skomplikowaniem i zmianami prawa oraz niejednołitym orzecznictwem.

2. Zasady oceny stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka:

Prawdopodobieństwo	Przesłanki
Wysokie – 3 pkt	Istnieją uzasadnione powody by sądzić, że zdarzenie objęte ryzykiem zdarzy się wielokrotnie w ciągu roku.
Średnie – 2 pkt	Istnieją uzasadnione powody by sądzić, że zdarzenie objęte ryzykiem zdarzy się kilkakrotnie w ciągu roku.
Niskie – 1 pkt	Istnieją uzasadnione powody by sądzić, że zdarzenie objęte ryzykiem zdarzy się raz w ciągu roku lub nie zdarzy się w ciągu roku.

3. Poziom istotności ryzyka

Ryzyko poważne 6-9 pkt	Ryzyko o wysokim wpływie oraz wysokim lub średnim prawdopodobieństwie. Ryzyko o średnim wpływie i wysokim prawdopodobieństwie
Ryzyko umiarkowane 3-5 pkt.	Ryzyko o wysokim wpływie i niskim prawdopodobieństwie, Ryzyko o średnim wpływie oraz o średnim lub niskim prawdopodobieństwie, Ryzyko o niskim wpływie i wysokim prawdopodobieństwie.
Ryzyko nieznane 1-2 pkt	Ryzyko o niskim wpływie oraz o średnim lub niskim prawdopodobieństwie.

Arkusz identyfikacji, oceny oraz określania metody przeciwdziałania ryzyku

Ryzyko						Przeciwdziałanie Ryzyku
Lp.	Cel - zadanie	Ryzyko wraz z podaniem kategorii	Wpływ (wg skali punktowej)	Prawdopodobieństwo (wg skali punktowej)	Istotność ryzyka (iloczyn wpływu i prawdopodobieństwa)	Planowana metoda przeciwdziałania
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.						
2.						
3.						

.....
(podpis osoby wypełniającej arkusz)

Zasady wypełniania Arkusza:

Kolumna	Sposób wypełnienia
1.	Numer kolejny celu lub zadania.
2.	Nazwa celu lub zadania.
3.	Wskazanie kategorii ryzyka oraz jego krótki opis .
4.	Ocena wpływu w skali: wysoki – 3 pkt, średni – 2 pkt, niski – 1 pkt.
5.	Ocena prawdopodobieństwa w skali: wysokie – 3 pkt, średnie – 2 pkt, niskie – 1 pkt.
6.	Poziom istotności ryzyka wynikający z przyznanych ocen prawdopodobieństwa i wpływu wg skali: ryzyko poważne – 6 lub 9 pkt, ryzyko umiarkowane – 3 lub 4 pkt , ryzyko nieznaczne – 1 lub 2 pkt.
7.	Wskazanie planowanej metody przeciwdziałania ryzyku.